

Leśnicy polegli za Polskę zostaną uhonorowani pomnikiem

O idei powstania pomnika leśników, którzy zginęli w walce o wolną Polskę, rozmawiamy z **Jerzym Sądem**, dyrektorem Regionalnej Dyrekcji LP w Lublinie, szefem zespołu ds. budowy pomnika.

W tym roku, gdy będziemy obchodzić 100-lecie odzyskania niepodległości, na terenie lubelskiej dyrekcji Lasów Państwowych ma stanąć pomnik upamiętniający leśników, którzy na przestrzeni tych lat zginęli w obronie ojczyzny. Skąd pomysł?

W czerwcu ubiegłego roku wraz z grupą lubelskich leśników brałem udział w uroczystościach w Nadleśnictwie Browsk związanych z odsłonięciem pomnika Danuty Siedzikówny, „Inki”, bohaterki podziemia niepodległościowego AK. Głównym fundatorem monumentu są Lasy Państwowe, w których „Inka” – córka leśnika – również pracowała. Właśnie to wydarzenie zainspirowało nas do uczczenia wszystkich leśników, którzy zginęli w walce o wolną Polskę.

Pomnik nieprzypadkowo stanie na terenie Nadleśnictwa Janów Lubelski...

Powstańczo-partyzanckie dzieje Lasów Janowskich skłoniły nas do tego, by właśnie tam stanął pomnik ku czci poległych leśników. Na przestrzeni dziejów, w okresach wojennych zawieruch lasy te były bowiem schronieniem powstańców i partyzantów.

Ciekawym miejscem jest choćby uroczysko „Kruczek”, które w czasie powstania styczniowego było punktem przerzutowym ludności, żywności i amunicji z Galicji do Kongresówki. W trakcie II wojny światowej stało się przyczółkiem partyzanckich spotkań. Z kolei „Porytowe Wzgórze” nieopodal Janowa to miejsce jednej z największych bitew partyzanckich II wojny światowej. Uczestniczyli w niej m.in. partyzanci z oddziału dowodzonego przez Bolesława Usowa, ps. „Konar”, nadleśniczego z Huty Krzeszowskiej. Trzytyściana grupa partyzantów została otoczona

przez dziesięciokrotnie liczniejsze oddziały niemieckie. Dzięki znakomitej znajomości topografii nadleśniczy Usow wyprowadził zgrupowanie oddziałów partyzanckich z niemieckiej oblawy. Jeszcze w latach 60. XX w. w tych lasach walczył jeden z ostatnich żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego – Andrzej Kiszka, ps. „Dąb”.

Nadleśnictwo Janów to Leśny Kompleks Promocyjny...

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Janowskie” powołano na terenie Nadleśnictwa Janów już w 1994 roku. Powstał on na obszarze jednego tylko, za to liczącego blisko 31,6 tys. ha nadleśnictwa, pod względem powierzchni zaliczanego do największych w kraju. Lasy Janowskie stały się LKP-em ze względu na wyjątkowe walory przyrodnicze, szereg prac badawczych

Fot. M. Kołodziejczyk

• Jacek Pomykała, nadleśniczy Nadleśnictwa Rozwadów, prezentuje koncepcję pomnika upamiętniającego poległych leśników

prowadzonych na tym terenie i bogatą historię gospodarki leśnej. W Ośrodku Edukacji Ekologicznej, naprzeciwko którego zostanie usytuowany pomnik poległych leśników, odbywa się m.in. szereg konferencji, warsztatów, przyjeżdżają dzieci i młodzież, by wziąć udział w „leśnych szkołach”. Mamy tu też hotel, stąd wielu gości wybiera odpoczynek w lesie. Jest to więc miejsce, przez które przewija się wiele osób nie tylko z Lubelszczyzny, ale z całej Polski.

Czy jest już wstępny projekt pomnika?

Monument o wysokości 3,5 m zostanie wykonany z białego i czerwonego piaskowca. O trwałości tego kamienia świadczą m.in. wykonane z niego kilkusetletnie rzeźby.

Autorami projektu są artyści rzeźbiarze, ale jego ostateczny kształt rodzi się przy wielu sugestiach lubelskich leśników, skupionych w zespole ds. jego budowy. Pomnik będzie miał kształt orła z koroną, szerokość skrzydeł to ok. 2 m. Jedno z nich zostanie wykonane z białego, drugie zaś z czerwonego piaskowca, co ma symbolizować nasze barwy narodowe. To symbol walki z Niemcami w 1939 r., drugie skrzydło – nieco złamane – zdradzieckiej napaści ZSSR na nasz kraj 17 września. Orzeł stanie na cokole, od dołu zostanie otoczony dębowymi liśćmi symbolizującymi dystynkcje leśne. Między skrzydłami znajdzie się krzyż skonstruowany jako pusta, prześwitująca przestrzeń. Na cokole spocznie popiersie leśnika w mundurze z okresu II Rzeczypospolitej. Ważnym elementem będzie napis: *Leśnikom pomordowanym i poległym za wolną Polskę. W 100. rocznicę odzyskania niepodległości – leśnicy lubelscy z wygrawerowaną datą: 8 czerwca 2018 roku.*

Powołał pan zespół ds. budowy pomnika. Na czym będzie polegała jego praca?

W skład ośmioosobowego zespołu weszli pracownicy biura RDLP w Lublinie, a także kilku nadleśniczych. Do jego zadań należy koordynacja działań związanych zarówno z budową, jak i uroczystym odsłonięciem pomnika.

Czy są już takie plany?

Takie przedsięwzięcie wymaga czasu. Na realizację pomnika dajemy sobie pół roku. Oficjalne odsłonięcie, z udziałem leśników z całej Polski, zostało zaplanowane na 8 czerwca przyszłego roku. Dyrektor generalny Lasów Państwowych zdecydował, że w tym dniu na terenie Nadleśnictwa Janów Lubelski odbędzie się ogólnopolskie Święto Lasu.

Rozmawiała: **Małgorzata Kołodziejczyk**